

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio Prima. Utrùm dentur causæ aliquæ nostræ Prædestinationis ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

sumit speciem per respectum ad concursum Dei universalem.

710. Replicabis: Illa entitas, quæ est in actu malo, procedit re ipsa per actionem Dei, quæ terminatur ad ipsum actum singularem, prout est à parte rei; siquidem est eadem cum actione causæ secundæ, quæ sic producit ipsum actum; sed ex eo, quod sic procedat à causâ secundâ, ei tribuitur; ergo etiam sic poterit Deo tribui, & ab eo prædefiniri. Respondeo ex hoc solum sequi, quod Deus velit suum concursum, & id, quod est idem cum influxu creaturæ; non autem quod velit terminum talis influxus, nempe ipsum actum productum.

711. Argues 10. Deus producit materialitatem peccati, quin producat ejus formalitatem; ergo à fortiori poterit liberè prædefinire materialitatem ipsius peccati, quin ejus formalitatem prædefiniat, sed erit præter illius intentionem. Respondeo negando consequentiam, diversa ratio est, quia productio, cum sit influxus physicus, solum entitatem physicam producit, qualis non est formalitas peccati, sed aliquid tantum morale, idèdque non producit: at verò prædefinitio, cum sit actus intentionalis, potest tendere, non solum ad esse physicum, sed etiam ad morale, ut tenderet in hoc eventum, nam cum illud physicum peccati productum cum advertentia, & deliberatione non possit non secum ferre malitiam ipsius peccati, Deus prædefiniendo ipsum physicum peccati, etiam saltem interpretativè, & virtualiter prædefiniret ejus malitiam formalem, quod implicat.

DISPUTATIO III.

De Causis Prædestinationis.

SECTIO I.

Virum dentur Causæ aliqua nostra Prædestinationis?

1. **C**UM causæ prædestinationis possint esse, aut ex parte Dei prædestinantis; aut ex parte ipsius prædestinati; aut ex parte unius hominis iusti respectu alterius; aut ex parte Christi respectu omnium prædestinatorum, de his omnibus hinc specialem Sectionem suo ordine instituemus; in præsentem igitur inquirendum de causis prædestinationis ex parte Dei: Pro quo sit:

2. **D**ifficultas 1. Utrum, & quales sint causæ ex parte Dei ad nostram prædestinationem? Supponendum est primò, causam aut esse physicam, aut moralem: Physica est illa quæ physicè, & per physicum, ac realem influxum influit in effectum, & prout alibi diximus in Philosophia dividitur in formalem, materiale, finale, & efficientem: Moralis propriè est illa, quæ non influit physicè in effectum, sed applicat, & inducit moraliter causam liberam ad aliquid agendum, dividiturque in Meritoriam, Satisfactoriam, Impetratoriam, & Dispositivam, Dixi propriè, quia ipsamet causa physica,

si sit libera, propter ipsam libertatem, quam addit supra causam necessariam, dicitur etiam causa moralis, sed minùs propriè.

Supponendum secundò ex supra dictis, prædestinationem esse actus immanentes in Deo, sicque realiter idem cum ipsâ Essentiâ Divinâ, ac proinde secundum suam entitatem, & rationem formalem non habere in Deo ullam causam physicam, neque efficientem, quia in Deo nihil est factum: neque finalem, quia Deus ad nullum finem, nequidem ad se ipsum propriè ordinatur: neque materiale ac subjectivam, quia neque prædestinatio est accidens, neque in Deo ulla est potentia passiva: neque formalem, quia cum prædestinatio sit ipse Deus, & forma non formata, seu actus purissimus, non potest habere aliam causam formalem: habere tamen causam physicam, si sumatur in ordine ad effectus; siquidem cum hi sint entitates creatæ, qualis est gratia, & gloria, proprias habet causas physicas.

Supponendum tertio, solum hinc inquiri de causa morali prædestinationis, & hanc posse considerari, aut in ordine ad actus divinos secundum illud tantum, quod dicunt intrinsecum; aut in ordine ad ipsos actus secundum quod dicunt extrinsecum, sive quoad terminationem; aut in ordine ad effectus, qui ponuntur in prædestinato: Si primo modo, constans est inter Doctores, nullam habere causam, neque moralem; siquidem cum sit entitas increata, imò & ipse Deus, ut diximus, sicque omnibus modis necessaria, excludit omnem causam, à quâ dicat dependentiam; sicque tota difficultas procedit de causa morali secundo & tertio modo considerata.

Supponendum quarto, prædestinationem in ordine ad causam moralem prout sic consideratam sumi posse, aut adæquatè prout includit intentionem finis, & electionem mediorum juxta ea, quæ supra diximus: aut inadæquatè pro sola intentione finis, vel pro sola electione mediorum, imò & pro singulis singulorum mediorum electionibus, comprehendendo etiam primam vocationem, aut eam excludendo.

Supponendum quinto, difficultatem solum procedere de causa morali minùs propriâ prædestinationis nostræ; siquidem propria, etiam moralis in Deo esse non potest neque meritoria, neque satisfactoria, neque impetratoria, neque dispositiva. Patet, quia huiusmodi causæ in suo modo causandi aliquam involvunt imperfectionem in persona operante, quatenus hæc debet esse inferior, & subiecta personæ, apud quam meretur, satisfacit, imperat, & disponitur. Unde sermo tantum est de causa motiva, sive de objecto formali, quod est causa minùs propria respectu actuum divinarum, prout terminantur ad extrinsecum. His suppositis.

Dico 1. In Deo aliqua fuit ratio specialis motiva præter consilium & libertatem divinam ad eligendum efficaciter ad gloriam aliquas creaturas rationales. Ita *D. Aug. lib. de corrept. & grat. cap. 11. & 12. D. Thom. hic q. 23. & cum illis P. Soar. lib. 2. de prædest. cap. 25. n. 2. & 3.* Probatur primò ex illo ad Ephes. 1. 11. ibi: *Prædestinati secundum propositum... ut simus in laudem gloriæ ejus nos, qui ante speravimus in Christo.* Ubi gloriam Dei assignat rationem motivam nostræ prædestinationis; ergo &c.

Probatur secundò ratione, quia Deus semper operatur modo prudentiori; sed modus prudentior operandi est, quod Voluntas Divina ducatur ab aliqua

ab aliqua ratione motiva, quando hæc reperiri potest, quam quod à sola sua libertate ducatur; talis autem ratio illuc reperiebatur, nempe offensio divinæ gloriæ, bonitatis, liberalitatis, domini, ac sapientiæ, quatenus Deus ex se, nullis attentis meritis ex parte hominum, & Angelorum, eos ad tantum bonum eligebat, & ita sapienter conjungebat infallibilitatem sui decreti cum mutabilitate libertatis creatæ, ut neque illa hanc destrueret, neque hæc illam impediret; ergo Deus à tali ratione motus fuit ad aliquas creaturas rationales eligendas ad gloriam.

9. Dico 2. In Deo data etiam fuit causa motiva ad aliquos tantum Angelos, & homines eligendos, & non omnes, quot erant procrendi. Ita P. Soar. cit. n. 4. P. Tanner. d. 3. de prædest. q. 4. dub. 1. n. 6. & alii communiter. Probatur primò, quia sic melius ostendebatur Misericordia divina, & ejus dominium, quatenus nullà prævisà inæqualitate ex parte eorum, aliquos præ aliis eligebat; ergo &c. Secundò, quia sic fuit necessarium ad ostendendam divinam Justitiam punitivam; quatenus hæc habet pro objecto creaturas rationales existentes in malis perditionis; ergo &c.

10. Difficultas 2. Utrum in Deo fuerit aliqua causa motiva ad eligendum hunc numerum prædestinatorum, & non majorem: & ad eligendum potius Petrum, quam Paulum? Dico 1. In Deo præter divinam libertatem, nulla data fuit causa motiva, quæ à nobis cognoscatur, ad eligendum hunc prædestinatorum numerum, & non majorem, neque minorē. Ita P. Soar. cit. n. 5. cum communi Theologorum. Probatur, quia sicut Deus decrevit aliquos ex possibilibus producere, ita etiam decrevit aliquos ex producibilibus eligere; sed nō potest reddi à nobis ratio, cur ex infinitis Angelis, & hominibus possibilibus elegerit Deus creare potius hunc, quam illum numerum; potius in hoc, quam in illo tempore; in hoc, quam in illo rerum ordine, nisi sola voluntas Dei libera; ergo neque ulla alia reddi poterit cur ex tot producibilibus elegerit potius hunc, quam illum numerum prædestinatorum. Confirmatur, quia licet ex pluribus prædestinatis magis ostenderetur Misericordia Divina erga electos; etiam minus ostenderetur Divina Justitia erga reprobos, si essent pauciores; ergo &c. Accedit, quod etiam erga electos minus ostenderetur divina Misericordia; siquidem quod pauciores sunt electi, eò magis ostenditur Misericordia erga singulos.

11. Dico 2. Nulla data fuit causa motiva ex parte Dei, cur eligeret potius hunc numero hominem, nempe Petrum, quam illum, nempe Judam. Ita P. Soar. cit. cum D. Thom. 1. p. q. 23. art. 5. ad 3. P. Tanner. de prædest. d. 3. quest. 4. dub. 1. num. 10. Richard. in 1. dist. 41. a. 2. q. 2. Hervæus in 1. dist. 40. q. 1. Durand. in 1. dist. 41. q. 2. P. Mol. 1. p. q. 23. a. 5. d. 1. memb. 6. P. Pereira ad Rom. 9. d. 12. & 13. P. Arriaga de prædest. d. 37. sect. 6. n. 47. & alii. Probatur primò ex Scriptura Matth. 20. 13. Amice non facio tibi injuriam.... volo & huic dare sicut & tibi..... aut non licet mihi, quod volo facere? Et ad Rom. 9. Cujus vult miseretur, & quem vult indurat. & ibidem. Antequam quidquam boni, aut mali egissent. Et non est volentis, neque currentis, sed miserentis est Dei: ex quibus, & aliis similibus locis colligitur, totam rationem motivam ex parte Dei ad eligendum potius hunc, quam illum fuisse solam ejus voluntatem, & libertatem; ergo &c.

12. Probatur secundò, ex Sanctis Patribus, D. Aug. lib. 1. de prædestinat. Sanctior. cap. 8. Cur ergo, ait, non omnes docet, ut veniant ad Christum? Nisi quia

Tom. 1.

omnes, quos docet, misericordia docet, quos autem non docet, judicio non docet; quoniam cujus vult miseretur, & quem vult obdurat. Idem habet cap. 9. & lib. de bono persever. cap. 8 & cap. 11. & tract. 26. in Joan. & lib. 1. ad Simplician. q. 2. & lib. de Spirit. & liter. cap. 34. Et D. Prosper. lib. ad excerpta Genuens. respons. ad dub. 9. Quare autem, inquit, non omnes, aut quare illos potius, quam illos liberat, nec necessarium est querere, nec possibile reperire: cum omnis discretionis istius causis, scire sufficiat, quod nec Misericordia Justitiam, nec Justitia auferat Misericordiam apud eum, à quo nemo nisi justè damnatur, nemo nisi misericorditer liberatur. Idem habet Respons. ad dub. 4. & 7. & habet D. Fulgent. & alii Sancti Patres, de quibus supra d. 3. an.

13. Probatur tertio rationibus: Prima, quia nullus hæcenus assignavit aliquam rationem hujus electionis ex parte Dei præter ejus liberam voluntatem; ergo signum est, quod non detur alia ab hominibus cognoscibilis. Secunda, quia non assignatur ratio aliqua motiva ex parte Dei, præter ejus liberam voluntatem, cur potius elegerit hanc humanitatem, & non aliam æquè perfectam, aut perfectiorem ad Unionem Hypostaticam: ex duabus partibus materiæ elegerit hanc ad formam hominis, & illam ad formam equi; sicque de aliis, ergo neque cur elegerit potius hunc, quam illum hominem ad gloriam. Tertia, quia æquè manifestarentur Attributa Divina, si sortibus mutatis, Petrus, qui de facto est prædestinatus, reprobaretur, & Paulus, qui de facto est reprobatus, eligeretur; ergo quod ille, & non iste fuerit electus, solum habuit rationem motivam in voluntate Dei liberâ sic eligentis.

14. Dices 1. cum D. Bonav. in 1. dist. 41. a. 1. quest. 2. Aureol. in 1. dist. 41. q. 1. P. Granad. tract. 10. d. 2. sect. 5. quatenus inquit, Deum ita fuisse moraliter necessitatum ad salvandos hos numero, qui de facto salutem præ aliis consequuntur, ut si ita non fecisset, non esset Deus: Fundatur, quia Deus necessitatur ad illud, quod est melius moraliter; sed melius moraliter erat, quod salvarentur, qui de facto salvantur, quam alii; ergo &c. Respondeo negando majorem, ut patet ex alibi dictis in Philosophia tom. 1. tr. 5. d. 5. an. 409. data tamen majori, unde probatur fuisse moraliter melius salvari hunc numero Petrum potius, quam Paulum, si Deus, illo omisso, hunc eligeret; cum autem non appareat unde probetur, ideo absolute neganda est minor.

15. Dices 2. Passim in Scriptura commendatur divinum Consilium, & Sapientia in eo, quod potius hi, quam illi salventur; sed si tota causa esset voluntas divina, non ita id faceret, cum satis esset, si uno verbo diceretur: Ideo salvantur, quia Deus ita voluit, quin esset necessarium recurrere ad thesaurum Sapientiæ, & Scientiæ divinæ, ut patet ex illo ad Rom. 11. 33. O altitudo divitiarum Sapientiæ, & Scientiæ Dei; ergo aliqua fuerunt causæ occultæ præter Voluntatem Divinam, quas tamen ignoramus, & solus Deus scit, propter quas Deus potius hos, quam illos voluit salvare, & quas nos postea sciemus in cælo, ut ait D. Aug. in Enchirid. cap. 95. ibi: Tunc non latebit, quod nunc latet, cur scilicet ille potius, quam iste fuerit assumptus, cum causa una fuerit ambobus. Respondeo negando minorem; neque enim in illo consilio, & Sapientiâ significatur aliquid diversum à Libertate Divina, ut patet ex locis citatis num. 11. quam D. Aug. etiam dicit à nobis in cælo clarè, & sine dubitatione cognoscendam, nempe quod sola Voluntas divina fuerit tota causa nostræ electionis, sine alia ratione

L1

motiva,

motivâ, licet nos nunc lateat, & non ita clarè illam cognoscamus.

16. Advertes tamen, si adhuc perseveres, & affirmes, Deum propter aliquas rationes motivas sibi notas, nobis verò ignotas, hos potius, quàm illos elegisse, me non multum restitutum, dummodò admittas, potuisse etiam in se invenire alias infinitas æquales, & fortè meliores ad eligendos alios plures diversos, quibus de facto non fuit usus, utpotè qui non tenebatur eligere melius, in quo sensu locutus sum cum P. Arriaga cit. num. 50. Et ratio est, quia Deus, cum sit agens rationale perfectissimum, non potest non agere propter aliquam rationem motivam ultra suam libertatem, licet opus non sit, quod noster intellectus semper eam assequatur ob limitationem sui luminis; ergo &c.

SECTIO II.

Virum detur aliqua causa prædestinationis ex parte prædestinati?

17. DVERTES, quæstionem solùm procedere de causâ morali motivâ, meritoriâ, satisfactoriâ, impetratoriâ, & dispositivâ; nam de causâ physica jam supra diximus, non habere locum in Deo. Hoc posito.
18. Difficultas 1. Utrùm in prædestinato præcesserit aliqua causa motiva, quâ Deus fuerit excitatus ad illum prædestinandum? Conclusio 1. Ex parte prædestinati præcessit causa motiva ad aliqua tantum decreta prædestinationis. Ita P. Saur. de prædest. lib. 2. cap. 2. n. 8. P. Alarcon. de prædest. d. 3. num. 5. & alii. Probatur primò, quia Deus ex intentione nostræ gloriæ motus est ad decernendam nobis gratiam finalem, & propter hanc donum perseverantiæ, & propter hoc singula auxilia subordinata usque ad primam vocationem; sed gloria habet se ex parte prædestinati, & illa decreta pertinent ad prædestinationem; ergo jam ex parte prædestinati præcessit aliqua ratio motiva quoad aliqua decreta prædestinationis.
19. Probatur secundò, quia ad rationem motivam non requiritur, quod semper influat in voluntatem, sed satis est, si illam inclinet ad effectum; atqui salus prædestinati, posita divinâ intentione efficaci, inclinavit Voluntatem Divinam ad eligenda media, sicut oratio inclinat ad id, quod petitur; miseria ad misericordiam; & peccatum ad justitiam; ergo ipsa salus fuit ratio motiva ex parte prædestinati, quâ Deus fuit excitatus ad ponenda illa decreta.
20. Dices 1. Voluntas divina non movetur, nisi à se ipsa, ut ait D. Thom. & deducitur ex illo Prov. 16. ibi: *Universa propter semet ipsum operatus est Dominus*; ergo neque respectu unius decreti potuit dari ex parte prædestinati aliqua ratio motiva. Respondeo D. Thomam, sicut & alios Theologos, solùm asseruisse, Voluntatem divinam non moveri, nisi à se ipsa, tanquam ab ultimo fine; hoc tamen non tollere, quod etiam possit moveri à creaturis ut à finibus non ultimis, in quo sensu est etiam intelligendus citatus locus.
21. Dices 2. Si daretur talis causa motiva ex parte prædestinati, hæc esset vera causa finalis respectu decretorum Dei; sed implicat, quod extra Deum

detur talis causa; cum ipse sit omnium creaturarum principium, & finis juxta illud Apoc. 22. 13. *Ego sum principium, & finis*; ergo &c. Respondeo rationem illam fuisse causam finalem decretorum Dei secundum solam terminationem ad extrinsecum, nempe ad creaturas; & non secundum esse intrinsecum; nam secundum hoc, cum actus divinus sit ipse Deus, sicque ens à se, & per essentiam omnibus modis, à nulla creatura potest causari, neque ut ab efficiente, neque ut à fine, cum potius ipse sit omnium illarum prima Causa efficiens, & ultimus finis, quod intendit Scriptura loco citato.

Conclusio 2. Ex parte prædestinati non præcessit causa motiva respectu totius prædestinationis adæquatè sumptæ. Ita Doctores citati. Probatur, quia intentio salutis pertinet ad prædestinationem, imò est ipsa prædestinatio formaliter, ut supra diximus; & tamen ad illam non præcessit ulla causa motiva ex parte prædestinati, ut patet ex supra dictis, & patebit ex dicendis, cum potius illa fuerit finis omnium aliarum rerum, quæ spectant ad prædestinationem; ergo ad totam prædestinationem adæquatè sumptam non præcessit aliqua causa motiva ex parte prædestinati.

Dices: Ex parte Dei præcessit causa motiva totius prædestinationis; ergo etiam ex parte prædestinati. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia ex parte Dei assignatur ejus gloria: at verò ex parte prædestinati nihil apparet, quod possit assignari. Urgebis: Ex parte Dei assignantur etiam ejus bonitas, & liberalitas; ergo ex parte prædestinati poterunt assignari ejus miseria, & fragilitas. Respondeo Bonitatem, & liberalitatem divinam fuisse causam motivam ad eligendos aliquos, non tamen hunc, aut illum, cum æquè in quolibet manifestarentur: Undè etiam similiter miseria, & fragilitas, cum æquè sint in quolibet, poterunt esse motivum ad eligendum aliquos, non tamen hunc, aut illum, in quo sensu procedit resolutio.

Replicabis: Gloria divina, propter quam Deus voluit decreta, & omnes effectus prædestinationis, nihil aliud est, quàm manifestatio perfectionum divinarum; sed talis manifestatio est ex parte prædestinati, siquidem talis manifestatio formaliter est cognitio talium perfectionum existentium in ipso prædestinato; ergo jam ex parte illius præcessit aliqua ratio motiva totius prædestinationis. Respondeo distinguendo minorem: est ex parte hujus prædestinati per accidens; concedo minorem: per se; nego minorem: non est per se, quia satis est, quod talis manifestatio sit in aliis, & necesse non est, quod sit in hoc ipso prædestinato, ideoque, si in illo detur, est tantum per accidens, ac proinde solùm per accidens erit ratio motiva illius prædestinationis adæquatæ; quod nos non negamus, sed tantum quod per se loquendo detur in illo. Accedit etiam dici posse, gloriam divinam, quæ est ratio motiva prædestinationis adæquatè, non esse manifestationem illam, sed actum complacentiæ divinæ inde ortum; consequenterque esse aliquid increatum existentem in Deo, & non in prædestinato.

Difficultas 2. Utrùm detur causa meritoria prædestinationis ex parte prædestinati? Variè in hac re errarunt hæretici varias assignantes causas prædestinationis totales ex parte prædestinati, quas jam supra retulimus, & hic iterum referemus, his exceptis, quibus eorum sententias refutavimus. Primus error fuit Manichæorum, & Priscillianistarum